శ్రీలత సార్థకం

Sl.No. 520

శుభమస్తు.

కొత్తకోడలు.

(ప్రహసనకథావళి)

కొత్తపల్లి
సుందరరామయ్యచే

రచియింపఁబడినది.

3 వ కూర్పు 2000 ప్రతులు.

ఏలూరు

దుర్గాముద్రాక్షరశాల

1915

వెల 0—0—6 ణ.

కవినాథవిలాసములో

వెలకు దొరకు గ్రంథములు.

---

1 కమలపాలిక 0-8-0

2 ఉదయలక్ష్మి. 0-8-0

3 గుణమంజరి. 0-6-0

4 సువర్ణశృంఖల. 0-8-0

5 చంద్రవదన. 0-8-0

6 ఆనందసాగరము. 0-8-0

7 రామలక్ష్మణ దేశయాత్ర 0-4-0

8 కన్యకాపరమేశ్వరీనాటకము. 0-8-0

9 దుర్యోధనాభిమాన నాటకము 0-8-0

10 త్రిలోక సుందరి నాటకము. 0-8-0

11 చంద్రహాస నాటకము. 0-12-0

12 కళావిలాసము. 0-4-0

శ్రీ

శుభమస్తు.

క్రొత్త కోశము.

(షోడశ కళావళి)

ఇది

కొత్తపల్లి సుందరరామయ్యచే

రచియింపఁబడి

ఏలూరు

దుర్గా ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రించి ప్రచురింపఁబడెను.

(మూడవకూర్పు 2000 ప్రతులు)

1915

వెల 0-0-6 పైసలు.

శ్రీ

క్రొత్త కోడలు.

(పాటరత్నావళి)

సీ. అమ్మర్రో యత్తింటి
కరిగాడవా యన్న
లేనిపోని యూడపుఁ
బూని యేస్తు!
చెల్లెలా యత్తిల్లుఁ
జేరవనే యన్న
గుడ్లు నిండఁగ నీరు
గుక్కుకొనును

కాపురంబున కేగఁ
గానుంటివే యన్న
జిడ్డి ముడిపాటున
నొడలః విఱచు।
భడవా! మగనిఁ గూర్చి
పరువిడుచుంటివా
యనఁగృధాయుక్త్రత
పాస్యయగును।

గీ. తల్లియును నక్కలును దోడి
తలిరుబోండ్లు।
వృద్ధకాంతలుఁ దమచిత్త
వృత్తిఁ బలుక।

చింతయును సిగ్గు కోపము
నుంతయేని।
మదిని లేకయె పోవును
మగని కడకు 1

సీ. అత్తింటి కేగిన
యంతనే సర్వంబుఁ
దనసొమ్ముగా నాత్మఁ
దలఁచుచుండు।
మగనితో నిరుగు పొ
రుగువారు పల్కాడి
నన్నలంగని వరు
సల ఘటించు।

సకలమూల సత్యమా
మాల నాఁడు దూడలఁ
గనినఁ గైతవపు ము
న్నానలు సేయు।
వినుటకై వనిగ్గి
పిల్చిన నాఁడు లేమి
యనుమానించరో యని
యూహిం చెంచు।

౧. ఆశ్రయింపైన సన్నుచ
సైన సమగ।
వెలుచుఁ దనకింపుగాని యే
విలువ వస్తు।

కొత్త పోకడలు.

వైన వలదన వేడుచున
యన్నారె! ముందు
గోము వెనుక మాయదారి కొత్త
పోకడలికి!! 2

సీ. అత్తవారింటను
నల్లంతలో పంచేనిఁ
తల్లితోఁ గొంతుంచు
తప్పిన్ని చెప్పి!
బుట్టింటఁ దండికిఁ
బుట్టకన్నను గాని
భర్తతో గొప్పలు
బలుకుచుండు!

కాత్రకోపము

మగడు జేయించిన
నగఁ బేర్కొనక తండ్రి
మిత్రంబుఁగొని సంచు
మెచ్చుకొంచు।
మా వాండ్రియుంలో
మాటయుఁ జె కలాటంచుఁ
బ్రతిః స్తుప్రవకుగో
ప్రదసమిచ్చు।

గీ. అత్తవారింటిలోని మ
హానదీ జ।
లంబులైనను బాడు కూ
పంబులోని।

పుట్టినింటి జలంబుతే
పాగచుండు।
సహాహా! యాండ్రకుంబుట్టింటి
యుండె దీపి॥ 3

సీ. పుట్టింటి వారేమి
పెట్టిరో యనినను
నింకొకసారి నా
కిత్తురనును।
పుట్టింటి వారేమి
బెట్టిరో యనినను
లేనిపోనివి పది
పొగాని చెప్పు!

పుట్టింటి వారేమి
బెట్టిరో యనినను
వాండ్రికే లేదని
పలుకుచుండు
పుట్టింటి వారేమి
బెట్టిరో యనినను
నింతకుముందె నా
కిచ్చిరనుచు

గీ. ఇట్లు పొరుగమ్మలక్కల
కెల్లనొకరి
తోడఁ బలుకునది యొకరి
తోడఁబల్క।

కుండఁ జెప్పను వహ్వాగే
యున్నయట్లు।
లెంతకైనను దగదె మ
పింతలమున॥

సీ. ఇల్లు కుశలమైన
నిటునటు గదులంగఁ
జోటు లేదంచును
జాటుచుండు।
పెద్ద యిల్లయినచోఁ
బినుగు కొంపలోఁ
జాకిరీ మెండని
సణుగుచుండు।

ఒరుల పేర్కొనఁగ నేని
యునికి నంచినఁబల్కు
రించు దక్కైన నే
దంచుఁ బల్కు!
పదిమంది గల చోట
వాసంబుఁ జేయింప
నదిలిట్టు నిదిలిట్టు
నంచుఁబల్కు!

గీ. తనకు వలసిన వస్తువెం
తవెలమైనఁ
దక్కువయె వెల యంచును
దనకుగాని!

వస్తువులు నాకన్నిటను
బాగుచేస్తు
వెల యధికమిద్ది వలదని
పలుకుచుండు॥ 5

సీ మా వాంఛ తీర్చుటకై
మనమున మాముందుగా
కొంచెమైన చల్లగా
నుండునను చు।
మా వాంఛ తీర్చినట్టి
మామిడికాయలు
గుమ్మడిపండంత
గొప్పవనుచు।

మా నాంధ్రదనూతిగో
మంచినీళ్ళను చేతి
తో ముంచుటయె తోడఁ
బోమటుఁచు।
మా వాండ్రుచోట్లగో
మల్లిపందిరి నెప్ట
ట్టలలకొలఁదని
బూయుననుచు।

౭. ఇనుగు పానుగునునున్నట్టి
యింతులకఁ
బెల్కు నిదికొంత మేలు మా
వాండ్రిటంచు।

నాలపించునుగాని మా
యది యటంచుఁ
జెప్పదెప్పుడు నిదియొక
గొప్పగాదె॥

సీ. పుట్టింట నోడకు
నుట్టిముద్దలుమోయు
మెత్తనిచేయి చెం
బెత్తలేదు।
తొక్కుడుబిళ్ళతోఁ
దూగి గంతులు వేయు
కాలొక్క బారైన
కదల లేదు।

కడవకుఁ గడ్వ దెం
పెను భుజంబడి ప్పైటు
కొంగుబన్నకుఁదా
తొంగి చేసు।

వంగి మోంగు నేప్పి పి
ల్లల నెత్తి చేఁగాను
నిసారు స్మానను గాని
ల్వ తేరా।

రాం ! యత్రిఁటుఁ గాల్వెట్లు
నంతలో నా।
మొపుడు లేని యాకత్తె
నొరుఁ దొనాగు

నన్నె యే యాటలాడించు
నన్నె చూడు।
గోత్రకోడలు మగనికి
ఎత్రగాదు॥ 7

సీ. మొక్కవోన్నన్న
మొక్కు చుండెడు వారు
కిలమూన్నమని నను
గాను జెందు।
జేసి నూనెను గాని
యాడు శిరోజము
లగడునూనెల కన
హ్యాత వహించు

పూ[illegible] [illegible]

పొంగు చు[illegible]

కానుల [illegible]

[illegible]గానము!

నేతడు[illegible]

నె[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]!

అన్న [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]!

ఝుంటగా [illegible] నంతనే

యింతె వింత

కలుగుమానసమున రామకృష్ణ శ్రీ
పాలుజాలించుచు।
నిత్య [illegible] భాగ్యమే
నా [illegible] ॥ 8

ప. మానవ [illegible] [illegible]
[illegible] లారా [illegible]
భక్తి పెంచు రామ
[illegible] కుడు।
మానవ [illegible] [illegible]
[illegible]

చూచితిరా మోము
సొక్కియున్నది తెల్ల
వారులు గాలింగోఁ
బండియుంట।

చూచితిరా కనుల్
సూది పోటులవలె
మండు నన్నంబును
వలచుచుండ।

గీ. అనుచుఁ బలుకను పేడ జే
యుంగ లేదా।
పొలములకుఁ దండ్రికన్నంబు
బూనిపోదా।

మంచులోఁ జేలఁ గాయంగ
మసలలేదా।
వంద మందికిఁ బుట్టింట
వండ లేద। 9

సీ. అలుకకు నిచ్చిన
నమరించి యీయఁగా
నాను నీయఁ బోవఁగా
యానువడంకె।
చిలుక కొయ్యను గల
చీరను దీయుచూ
బాహువు లిఁక్కలేని
బాధఁ జెందె।

[illegible]

[illegible] వ

[illegible] బుల [illegible]

మొల [illegible]।

[illegible] వ

[illegible]

[illegible]

[illegible]।

గీ [illegible]

యుంగ [illegible]।

[illegible] బులను [illegible]

[illegible] దా।

పెక్కగాఁ బలుచుఁ బొబ్బలు
పెట్టితిరా।
నాపైఁ జాలి గలిగి నీవు యా-
దరించలేవా॥ 1

ఆపన్నత్రాణుండవను
భక్తవత్సలుం డను
బిరుదము లుండగ
నంట్టుందోమో।
మగనికి మడిబట్టఁ
దగనారవేయఁ జా
లదు పీతిగుడ్డల
నుదుక నేర్చు।

పలుదోము ప్రసకం దుర్గం
పఁగ గజగజలాడు
గొడ్డంటు బుసుకెలఁ
గొట్టనేర్చె।
అంజానము సిద్ధము
కాంగ నేరదు రాత్రి
యంతయుఁ గలహంబు
లాడ నేర్చె।

గీ. చిన్నతనమునఁ జేసిన
చేతలెల్ల।
నత్తవారింటఁ గాల్పెట్టు
నంతలోన

అరయఁ దోఁచు స్వప్న ప్రాయ
మగుచుఁ దనకు।
తానుడాచిన డాగునే
తథ్య వృత్తి॥ 11

సీ. తురక పోఁగులకు సం
తోషించునది కెంపు
దుద్దులఁగని తప్పు
దిద్దుచుండు।
తేనెప్రాసల నత్తుఁ
డలకించి మోదమునను
నది రవ్వపుడకల
కెదురు చెందు

జంటచేర్చల్లి పూ
సల మెచ్చునది జంట
కాసుల పేరును
గడను సేయు।
మట్టిగాజులు చేతఁ
బెట్టి కుల్కుచునది
రత్నకంకణముల
రాణఁదెగడు।

గీ. ఎన్నఁడును జూచి యెఱుఁగని
యెట్టినగయుఁ।
దా నెఱింగిన యదిప్రోలేఁ
దాన్నిఁజెప్పు।

రేయి బవలు సంకల్ప దా
రిద్ర్యమేల॥
యనంగ స్త్రీలలంకార ప్రి
యులు సతంబు॥ 12

సీ. రక రకంబులుగాఁగ
రవికలు గట్టంగ
నేర్చును మాయమ్మ
నేర్పు మీఱ।
చిత్ర చిత్రములుగా
చిగురును గొట్టఁగా
నేర్చును మాయక్క
నేర్పుమీఱ।

పలు విధంబుల పిండి
వంటలు వండంగ
నేర్పును మాపిన్ని
నేర్పుమీఱ।
సకల పురాణము
ల్జదివి యర్థము జెప్ప
నేర్పుమా చెల్లెలు
నేర్పుమీఱ।

గీ. ననుచు గొప్పలు జెప్పను
దనకొకటియుఁ
జేతగాదని వేఱుగాఁ
జెప్పనేల।

తోడి చెలులను గాంచిన
తోడ నిట్టి
బూటకము లెన్ని యేనియుఁ
బుట్టుచుండు॥ 13

౪. ఏల మాడినవి యీ
యూలు దుంపలటన్న
మంట యెక్కువయౌంట
మాడఁబోలు।
ఉడకలే దేమి యీ
యుల్లిపాయలటన్న
సెగతక్కువగుట చే
నిగుర లేదు।

కాలుప్రాయిన దేమి
కందిపప్పన్నను
ముదురవేగిన కాటు
బొకయున్న
ఏటికి చిమిడి పో
యిన దన్నమన్నను
కలగలుపుల వార్పు
దెనియు నగునె

గీ. అనుచుఁ దన యసమర్థత
వెనిమిటికిని।
దెలియదని సర్ది బొంకుచు
దిన దినంబు।

చెప్పచుండు వాయించుట
చేతగాక।
మద్దెలయయోటుది యటన్న
మాటపోలెక॥ 14

సీ. కలిగిన దానితోఁ
గను సంతసముఁ జెంది
సంసారమున శ్రద్ధ
సలుపవలయు।
ఏసమయంబున
నేని దప్పును గప్పి
పతితో నబద్ధంబు
పలుకఁ గాదు।

పరులమనంబు నొ
వ్వంగనే చిక్కైన
నైనను బరుషోక్తు
లాడరాదు।
పని లేక పలుమారు
పరులయిండ్లకుఁబోయి
యింటిగుట్టును విచి
యింపరాదు।

గీ. తరుచు నవ్వంగరాదు క్రో
ధము వహించి
మెలఁగరా దొరులేమన్నఁ
గుంకరాదు।

తొలఁగరాదు ధైర్యము విప
త్తులు గలిగినఁ।
కొత్తకోడల యువిదయన
గ్గుణము లరయ॥ 1

సీ॥ కొత్తకోడలనీవు
గుణవంతురాలవై
బంధుజాలమునఁ జే
ర్వడుటయొప్పు।
కొత్తకోడలనీవు
గుణవంతురాలవై
హితవరమున వాసి
కెక్కవలయు।

కొత్త కోడల నీవు
గుణవంతురాలవై
యిరుగు పొరుగులందు
మెచ్చుఁగనుము।
కొత్త కోడల నీవు
గుణవంతురాలవై
దైవచింతన మదిఁ
దప్పరాదు।

గీ. మగని దైవంబుగా నెంచి
మనఁగనగును।
భర్త యాజ్ఞను దప్పక
బ్రదుకనొప్పు।

పనిమిటి మనంబుఁ గనిమెలఁ
గిన శుభంబు।
కొత్తకోడల ! యినినుంచి
గుణములరయ॥ 16

సంపూర్ణము.

లక్ష్మి. సరస్వతి.

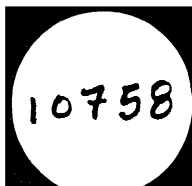
గీ. అంగనామణులార! మీయంతసుఁ బ్రేమఁ
జూపుమనగణ్యకళ్యాణశుభగుణాది
లక్షణంబులనొసఁగియీలక్ష్మి మిమ్ముఁ
బాలనము సేయుఁగాక యుర్వ్యాగసతంబు

గీ సుందరీమణులార! మీయందుఁ బ్రేమ
జూపుమను సర్వవిద్యావిశుద్ధహృదయ
శోభితలఁ జేసి యీవాణి ప్రాభవమున
నిమ్ముఁ గాచుత మీభూతలమ్మునందు

13	సీతామాహాత్మ్యము.	0-4-0
14	శివగోష్ఠి.	0-4-0
15	పరమానందచరిత్ర	0-4-0
16	ఫసానే అజాయబ్.	0-8-0
17	అమీరేహంజా.	0-8-0
18	రఘుమంజూష.	0-4-0
19	సూర్యశతకము.	0-1-0
20	రాత్రికోడలు	0-0-6
21	హంసదీపకము.	0-0-6
22	వ్యాసభాష్యము.	0-1-0
23	ఆంజనేయదండకము.	0-1-0
24	పార్వతంద్రి మహారాజకథ.	0-4-0
25	జహాంగీరచరిత్ర	0-8-0
26	తిక్కశంకరయ్య.	0-0-6
27	మట్టి పోడుము సంవాదము.	0-0-6
28	నాంగరంగడు.	0-0-6

వ రా—0-4-0 లకు తక్కువ వి.పి.
పంపఁ బడదు.

కావలయువారు:—
మే-నేజరు, శ్రీ విశ్వనాథవిలాసము,
[illegible], కృష్ణాజిల్లా,
అని వ్రాసికొనవలెను.

10758